

at være et Forsøg, der bliver gjort. Paa hvilken Maade det saa bliver løst, ja, det er en anden Sag; men er der Villie dertil og Forstaaelse af dets store Betydning, samfundsmæssigt set, haaber jeg nok, vi skal kunne finde, hvorledes det bedst og mest formaalstjenligt kan løses. At det vil koste store Summer, er vi vistnok alle paa Forhaand klare over, men som Forholdene er i Øjeblikket, er der Tusinder, der gerne vilde have eget Hjem og egen Bedrift at arbejde med, i det hele taget gerne vilde være selvstændige, men som ikke magter det paa Grund af de ganske unaturligt høje Jordpriser og høje Priser paa alt, hvad der i øvrigt skal til for at skabe et Hjem. Mange af disse bliver arbejdsløse og er saaledes henviste til Arbejdsløshedskasserne for dærgennem at faa Underhold til sig selv og deres Familie, og at det ogsaa koster Penge, er vi vistnok alle sammen klare over. Udgifterne maa vi naturligvis tage i Betragtning, særlig under Hensyn til den sørgelige finansielle Stilling, vi for nylig er blevet bekendt med og stillet overfor, men Udgifterne er for mig i dette Tilfælde ikke det værste. Det er efter min Formening langt værre, at Folk, der gerne vil have Jord, gerne vil have noget, der er deres eget, begrundet paa Tidernes Ugunst, de unormale Forhold, vi lever under, og de unaturligt høje Priser ikke kan faa det for de i Regelen kun smaa Summer, de er i Besiddelse af, og derfor i mange Tilfælde vil blive indrulleret i de arbejdsløses Rækker. Forholdene i Øjeblikket er jo saaledes, at det næsten er umuligt for to unge Mennesker at skabe sig et Hjem, hvor de har Udsigt til at kunne svare enhver sit, uden at de er i Besiddelse af en ret stor Kapital, og det er jo ikke ret ofte Tilfældet, hvis de er udgaaet fra et mindre Hjem og kun er i Besiddelse af, hvad de ved Flid og Nøjsomhed selv har lagt til Side. Derfor har Staten en uafviselig Pligt til at træde hjælpende til. Et gammelt Ord siger, at Lediggang er en vis Persons Hovedpude, og det er der vistnok noget om. Lediggang er i høj Grad demoraliserende og virker nedbrydende og uheldigt paa dem, der i Forvejen er vante til dagligt Arbejde. Derfor mener jeg, der maa gøres noget for, at ledige Hænder kan faa Arbejde, gøres noget for, at de, der ønsker at komme i Besiddelse af Jord, kan faa den til overkommelige Priser, ikke til disse Spekulationspriser, som vi i Øjeblikket kender og i de sidste Aar har kendt, men til Priser, der er Udtryk for og kan

være en Maalestok for, hvad Jorden under normale Forhold kan yde og forrente. Hvorvidt høje Jordpriser er gode, ja, derpaa vil der sikkert blive givet forskelligartede Svar. Den gamle Mand, der sælger sin Gaard eller sin Ejendom og tænker paa at leve af sine Penge Resten af sine Dage, vil i mange Tilfælde svare ja. Den unge Mand derimod, der skal begynde sin Livsbane med at købe Jord, vil i de fleste, ja, vel i alle Tilfælde lige saa selvfølgelig svare nej. De besiddelsesløse Tal ogsaa ude paa Landet er i stadig Stigning, og en Udvikling, der ikke raader Bod derpaa, ikke søger at begrænse dette, gaar efter min Formening ikke i den rigtige Retning. Vi anser Landbruget — i alt Fald har vi gjort det i den sidste Tid — for at være vort Lands Hovederhverv, og det er jeg glad for. Men hvis Landbruget skal vedblive at være det, saa maa det beholde den Befolkning ude paa Landet, som fødes der, og saa gaar det ikke an, at Landet sender sit Fødselsoverskud ind til Byerne, thi det bidrager jo kun til, at de arbejdsløses Tal herinde stadig forøges. Det er heller ikke saaledes, at vi mangler Jord herhjemme, i alt Fald ikke i Øjeblikket, naar vi ellers blot kan blive enige om Fordelingen og Maaden og Vilkaarene, det skal ordnes paa, saadan at det helst — som jeg allerede har nævnt — kan blive tilfredsstillende for alle Parter.

Det, der ved denne Lejlighed særlig har givet mig Anledning til at tage Ordet, er, at ude i den Valgkreds, som jeg har den Ære at repræsentere, Aalborg Amts 3die Valgkreds, ligger der saadant noget som 14 000 Tdr. Land, samlet paa een Plads, til Dels unyttet hen. Nu maa det ikke forstaaes saaledes, at al denne Jord skulde egne sig til Opdyrkning — tværtimod. Af disse ca. 14 000 Tdr. Land udgør den saakaldte Lille Vildmose vel omkring 9 000 à 10 000 Tdr. Land, og selv om en Del af den, og vel nok den største Del, maaske vanskeligt kan tænkes at faa nogen nævneværdig Værdi ved at inddrages under Kultur — i alt Fald vil det koste store Summer til Afvanding, Dræning, Jævning af Terrænet, Mergling, Anlæg af Veje og saa fremdeles — saa vilde store Dele dog sikkert kunne anvendes og udnyttes med stor Fordel, naar der blev begyndt paa den rigtige Maade med Opdyrkning og Kultivering deraf. I alt Fald hvad Tørveindustrien angaar, Fremstillingen af Tørvestrøelse o. lign., da sidder der ubegrænsede Værdier gemt deri, som